

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 809. Quinam capaces, & quinam oncapates, ingredi religionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

nem, professio autem non fiat nisi per vota solennia; hoc enim, si absolute intelligendum velint adversarii, referendum ad tempora antecedentia citatam Constitutionem Gregor. XIII. postquam non bene ex eo inferitur, quod non etiam fiat verus Religiosus emissionem votorum simplicium, item quod status Religiosus, qui constituitur per vota solennia, sit longe perfectior, quam qui constituitur per vota simplicia; quia magis stabiliter se quis per ea tradit Religioni, & arctius ei, adeoque & servitio Dei astringitur. nam id verum de majore aliqua perfectione accidentali & extrinseca, non vero de intrinseca & essentiali requisita ad statum Religiosum perfectione.

Quaest. 808. An & unde sit Religionum diversitas & quotuplicis generis ea sint?

Resp. Ad primum: tametsi Religiosi Ordines omnes convenienter essentialiter, hoc est in iis, quae spectant ad essentiam status Religiosi, nimirum in emissionem trium votorum, & tendentia ad perfectionem, qui est finis principalis & idem omnium, ut Suar. *Tom. 4. de relig. tr. 9. de variet. relig. l. 1. c. 1. num. 3.* Less. *L. 2. c. 41. num. 16.* accidentaliter tamen plurimum differunt, tum ex fine particulari, cuique ordini ex institutione illius proprio, tum ex mediis particularibusque exercitiis diversis, quibus unaquaqueque utitur ad tria vota substantialia observanda, finemque tam principalem quam particularem consequendum melius. D. Thom. *2. 2. q. 188. a. 1.* Suar. *l. c. Less. l. c. n. 17.* Pirh. *h. t. n. 20.* unde

2. Resp. Ad secundum primum: alia est Religio contemplativa seu monastica, quae ex primava sui institutione ac fine particulari exercet se in contemplatione rerum divinarum; alia activa, quae principaliter instituta & ordinata ad opera charitatis & misericordiae, sive spiritualia, sive corporalia exhibenda proximo. alia mixta, quae praeterquam quod meditationi seu contemplationi dedita, occupatur in operibus caritatis praesertim spiritualibus, seu procuranda salute animarum, docendo, concionando, Sacramenta administrando. atque ex hoc discrimine major minorve Religionum perfectio desumitur juxta D. Thom. *2. 2. q. 188. a. 1.* & Canonistas, *in c. sane. h. t.* cum vita contemplativa sit melior atque perfectior activa juxta illud Christi: *Illaria optimam partem elegit.* & vita mixta praesertim vitae contemplativae, & activa seorsum sumptis, ut D. Thom. *l. c. a. 6.* Secundum Religiones dividuntur in Clericales, Monachales, Mendicantes, Militares. Clericales sunt, quae principaliter ordinantur ad chorum divinae officia exacte peragenda, vel ad salutem animarum procurandam. Monachales, quae per se primo ad istiusmodi ministeria Clericorum non ordinantur, sed vitam pure contemplativam & solitariam profitentur. D. Thom. *l. c. q. 189. a. 8. ad 2.* Suar. *to. 4. de relig. tr. 9. l. 1. c. 7. num. 6.* ut constat *ex caus. 16. q. 1.* Mendicantes, quae vi instituti sui paupertatem in communi sectantur nulla possidentes bona immobilia, ex incertis elemosynis & largitionibus fidei, sive sponte, sive mendicato factis viventes, quales de jure communi antiquo approbati Ordines sunt Eremitarum S. Augustini, Praedicatorum, Minorum, Carmelitarum prout constat *ex c. unic. §. sane. de Religios. dom. in 6.* et si aliam earum aliquam de facto tale genus paupertatis ex privilegio Sedis Apostolicae, vel etiam consuetudine, tacito Papae scien-

tis & tolerantis consensu approbata, non servant & nihilominus inter Ordines Mendicantes numerentur, ita Suar. *l. c. l. 1. c. 8. num. 3. & 4.* Azor. *p. 1. l. 12. c. 23. q. 8.* Pirh. *h. t. num. 22.* atque ita in specie Societas Jesu declaratur esse Ordo verè ac proprie mendicans per Bullam Pii V. quae edita anno 1571. 7. Julii. incipit. *Dum indefesse* idque non tantum ex privilegio, sed ex vi instituti sui juxta quod, ut dicitur in *cr. Bulla.* bona immobilia possidere nequit, uti id indubitatum de Societate professae ex confirmatione instituti Societatis, facta à Paulo III. anno 1540. & Bulla Julii III. de anno 1562. idemque disponitur de Coadjutoribus in constitutionibus Societatis. *p. 6. c. 2. num. 4.* quin & Societatem, prout complectitur scholasticos degentes in Collegiis, habentibus bona immobilia, redditus & census studentium necessitatibus & usibus applicandos, esse Ordinem proprie Mendicantem variis rationibus confirmat. Pirh. *num. 22. vers. solum ergo.* Quarum ea est primaria, ex qua ferè cetera deducuntur, nimirum, quod una eademque Religio non possit esse simul diversorum Ordinum, & diverso jure censerit, ne aliàs potius esset multiplex; scholastici autem una cum professis & coadjutoribus formati constituent unam Societatem. Unde non possunt scholastici Societatis dici esse Ordines mendicantis, sumpta denominatione à potiore parte totius corporis, & eam non impediante uno ejus membro seu parte integrali. v. g. in praesente hoc vel illo collegio, & scholasticorum congregatione, habente redditus & bona stabilia. Fagn. *in c. in praesentia de prob. in 6. num. 81. juncto num. 113. & 114.* Pirh. *h. t. num. 23.* Porro de Ordinibus Mendicantibus in particulari, quo tempore & à quibus singuli instituti, ad quos tanquam principales reducantur, & quorum regulis utantur. vide apud Barbof. *Jur. Eccles. l. 1. c. 41. a. num. 20.* & Reiffenst. *h. t. a. 34.* Militantes, quae tribus votis substantialibus editis, vi proprii instituti per se primo ordinantur ad militandum pro defensione Christianae Religionis & Ecclesiae. quales sunt Melitenenses, seu Sancti Joannis Hierosolymitani, Teutonici & similes, quorum professos esse verè ac proprie Religiosos, cum communi Theologorum tenent Rodriq. *qq. reg. tom. 1. q. 5.* Mirand. *man. prel. to. 1. q. 10. a. 4. conc. 3.* Reiffenst. *h. t. num. 31.* cujus contrarium dictum est supra de quibusdam aliis ordinibus militaribus, servantibus ex instituto non nisi castitatem conjugalem. sunt & quaedam aliae Religiones hospitalariae, quae emissis tribus votis substantialibus, vi instituti sui ordinantur per se primo ad exercendam hospitalitatem, curando, expiando peregrinos gratis ex mera caritate erga Deum & proximos de quibus Pirh. *h. t. n. 24.* remittens ad D. Th. *2. 2. q. 188. a. 2. incorp.*

Quaest. 809. Quinam capaces, & quinam incapaces ingredi Religionem?

Resp. Religionem ingredi, seu Religiosi fieri possunt Christiani omnes, qui ex natura rei aut jure non prohibentur. Et quidem ex natura rei prohibentur infantes, furiosi & amentes; quippe qui propter defectum usus rationis, & qui nunc supponit, consensus & deliberationis vota religiosa emittere non possunt. D. Tho. *2. 2. q. 189. a. 5.* Sanch. *L. 5. mer. c. 4. num. 53.* cum communi. Qualiter verò, dum quis sanae mentis ingressus religionem, tempore Novitatus incidit in furorem, tempus furoris computetur in anno Novitatus ex Sanch.

Sanch. *L. 3. mor. c. 4. num. 53.* resolvit. Barbof. *in collectam ad c. 15. h. t.* sic distinguendo, ut, si futuror sit citò transiens, qualiter contingere solet in phrænesi tempore morbi superveniente, duranteque v.g. per octo vel 15. dies, non impediatur cursum Novitiatus, neque id tempus transacto anno supplendum; secus, si esset dementia ordinaria, ut contingere solet in iis, qui nullo alio morbo laborant, & duraret diu v.g. ad mensem, pro quo remittit ad Suar. *Tom. 3. derelig. L. 5. c. 4. a. num. 3.* & ita tenent Sanch. *l. c. num. 34.* Pirh. *h. t. num. 34.* ex ea ratione, quòd, licet in tali casu annus probationis propriè non interrumpatur, cum, ut supponitur, talis in Religione manserit, interea tamen suspenderetur, ac veluti indormisceret sicut in simili præscriptio quandoque dormit. *per L. sicut. c. de præscrip. 30. annorum.*

2. De jure verò prohibentur primo ratione ætatis impuberes, hoc est, mares decimo quarto, femine anno duodecimo, minores nimirum, ut non nisi post annos pubertatis, id est, decimo quarto respectu maris, & duodecimo respectu femine Novitiatum inchoare possint. Azor. *Inst. mor. p. 1. L. 12. c. 2. q. 7.* Barbof. *ad c. 11. h. t. num. 5.* ita ut, licet ante illos annos expletos admitti quis possit ad Religionem, ut Sanch. *in decalog. To. 1. L. 4. c. 18. num. 8.* cui non contradicit Trid. *sess. 25. de regular. c. 15.* ubi quòd ad Novitiatus inchoationem ætatemque ad eam requisitam nihil statuit aut immutat, quàm olim statutum fuit. non tamen incipit esse verus Novitius ante expletam illam ætatem, ut Barbof. *l. c.* citatis Angel. Tabien. Sylv. Azor. & Sanch. *ubi supra Tom. 2. L. 5. c. 4. num. 21.* quin etiam in Societate Jesu nemo ad Novitiatum admitti potest à Provincialibus, aut is validè inchoari citra generalis dispensationem, ante annum decimum quintum, & post annum 50. impletum juxta *can. 9. Congregat. generalis octava & regul. 16. Provincialis.* Unde & vota simplicia Societatis edita ab ingressu Novitiatum ante annum 15. expletum sine dispensatione generalis, adeoque ante annum 17. valida non sunt. Sanch. *cit. c. 4. num. 26.* Pirh. *h. t. num. 27.* E contra verò Ordines Militares plerique Novitiatum ante annum 14. ingredi possunt, utpote qui post annum 13. impletum professionem emittere possunt juxta regulam suam, cum decreto Tridentini non comprehendantur, ut Wiestn. *h. t. num. 13.* citatis Azor. *p. 1. L. 13. c. 4. q. 2.* Sanch. *l. c. L. 5. c. 4. num. 17.* De cætero posse pueros impuberes (non tamen invitos ut Jo-And. *inc. 2. h. t. num. 2.* Butr. *ibid. num. 13.* Abb. *num. 9.* Cardin. *num. 2. q. 6.* Anchor. *num. 8. q. 3.* quos citat & quibus inherere videtur Barbof. *l. c. num. 4.*) à parentibus & tutoribus offerri Religioni seu Monasterio cum hoc effectu, ut puer non nisi post completam pubertatem resistere possit, si velit, tenent Sanch. *in præcept. decal. tom. 1. L. 4. c. 18. num. 9.* Suar. *tom. 3. de relig. l. 5. c. 1. num. 13.* de Vecchis. *in pr. observand. in admittend. ad relig. Novit. d. 2. du. 6.* Barbof. *l. c. num. 3.* juxta *c. 11. h. t.* Sed neque ante pubertatem adeptam posse illum resistere, etiam consentientibus iis, qui eum obtulerunt, repugnante tamen Monasterio, utpote quòd per eam oblationem jus acquisivit, ne impubes inde recedat, donec pubes sit, tenet Sanch. *l. c. num. 31.* apud Barbof. *inc. 2. h. t. num. 3.* posse autem hanc oblationem & revocationem fieri à patre, etiam invitatis tutoribus, si quos habet, quin & à matre invitâ aviâ tutrice;

R. P. Leurr. *Jur. Can. Lib. III.*

item à patre invito avo, habente patrem & nepotem in potestate, imò etiam à matre transeunte ad secundas nuptias, asserit Barbof. *ad c. 11. h. t.* ex Sanch. *l. c. n. 16.* Quòd si autem impubes citra talem oblationem, & absque parentum aut tutorum consensu ingressus sit Religionem, possunt in hoc factum irritum reddere, & impuberem revocare (non tamen propriâ autoritate vimque inferendo eundem extrahere, sed àdeundo Superiorem. Sylv. *V. religio. q. 11.* Sanch. *l. c. c. 13.* Barb. *inc. 2. h. t. n. 5.*) nisi anno & die consenserint, quo elapso revocare nequeunt, incipiente hoc anno à die scientiæ ingressus habitæ à parentibus, quibus etiam longius ad revocandum tempus concedendum, dum Monasterium remotius est, quàm ut interea revocare potuerint. Sanch. *in decal. l. c. n. 10. & 11.* Barbof. *inc. c. 2. h. t. n. 2.* non tamen conceditur illis integer annus ad revocandum, sed id solum, quod superest usque ad pubertatem, quâ adeptâ cessat jus ad revocandum. Sanch. *l. c. num. 12.* Barbof. *l. c. num. 4.*

3. Secundò servus sine licentia Domini Religionem ingredi nequit, & si eo invito aut infcio ingressus intra triennium, quò ad Dominum ingressus istius notitia ad eum pervenit ab eo repetatur, restituendus est cum omnibus, quæ in Monasterium intulit. *Can. ult. 17. q. 2.* quia, cum sui juris non sit, injustè se subtraxit testati domini; triennio autem illo elapso, repeti amplius nequit, etsi Religionem nondum professus, *cit. can.* (quod tamen intelligendum videtur, si animo in ea profitendi sit ingressus) eò quòd dominus, cum posset, eum non repetens, juri suo renunciasse, vel etiam favore Ecclesiæ adversus eum præscriptis videatur, modò Religio bona fide ipsium receperit, ignorans esse servum, ita ut etiam tunc ad aliam compensationem domino non teneatur. *Arg. c. si quis caus. 17. q. 2.* licet aliàs servus fugitivus juxta *L. 1. c. de servo. fugit.* longo temporis lapsu usui capi non possit, ita cum *Gl. in cit. can. V. intra triennium.* Barbof. *ibidem a. num. 2.* Sanch. *L. 5. mor. c. 4. a. num. 42. & seq.* Pirh. *h. t. num. 129.* addit tamen Less. *L. 2. c. 41. num. 31.* intelligenda hæc de servo manente tali, & non de eo, qui per fugam ad suos consecutus est libertatem. Habere hæc locum non tantum in servis propriè talibus seu mancipiis, sed & in iis, quos jura colonos adscripticios & originarios vocant, quòd, tum hi glebæ seu fundo colendo adscripti, aut ex origine sua addicti sunt, inde avelli sine præjudicio Domini, adeoque eo invito, nequeunt juxta *cit. can.* tenent Sylv. *V. religio 2. q. 3. in fine.* Azor. *l. c. c. 1. q. 3.* Sanch. *l. c. num. 48.* Wiestn. *h. t. num. 3.* Pirh. *l. c.*

4. Tertio Episcopus, eò quòd matrimonii spiritualis cum Ecclesia sua vinculo (quod sine autoritate Papæ solvi nequit, *c. inter de translat. Episc.* solvi nequit) teneatur, sine ejusdem licentia Ordinem Religiosum ingredi nequit, *c. niscum pridem de renunc. c. licet 18. h. t.* quam licentiam petenti Papa concedere non solet, nec de jure debet, nisi ex sex causis, *cit. c. licet.* relatis aliqua adsit, & insuper facile haberi quis possit, qui illi Ecclesiæ æque bene præfuturus credatur; cum totius Diocæsis commune bonum privatæ illius utilitati spirituali sit præferendum: ita D. Tho. *2. 2. q. 185. a. 5.* Suar. *tom. 3. de relig. L. 1. c. 20. n. 7.* Castrop. *tr. 16. d. 1. p. 7. §. 1. n. 4.* cum communi.

5. Quarto conjux post matrimonium consummatum, nisi adsit causa perpetui divortii, vel alterius

Eccc

rius

rius conjugis licentia, c. 3. & c. 12. de convers. conjugat. ubi de hoc plenius.

6. Quinto oppressus gravi ære alieno debilisque ex delicto vel contractu oneroso uni pluribusve creditoribus obstrictus, dum spes est, ab eo, si in sæculo aliquamdiu perseveret, ex officii vel beneficii fructibus, vel arte aut industria suo statui conveniente acquirendis creditoribus satisfactum iri, ingredi interea Religionem non potest, nisi iisdem creditoribus consentientibus; eò quòd ad talia debita solvenda jure naturali ac divino, consilii evangelicis prævalente, teneatur. ita bene Wiestn. h. t. num. 6. juxta constitutionem Sixti V. quæ incipit: *Cum de omnibus*. editam anno 1558. Calend. Decemb. quæ tamen constitutio præter gravissimas pœnas, tam debitoribus, quàm illos recipientibus statuens, illorum quoque professionem, & ipsam susceptionem habitus annullat, per *Clem. const. 8. qua incipit. In suprema*, editam anno 1602. quòd ad dictam annullationem redactam esse ad terminos juris communis, nusquam irritantis talem professionem testantur Sanch. & Castrop. apud Wiestn. num. 7. Quòd si tamen spes non est plenæ solutionis, poterit debitor, cedens omnibus bonis, juribus & actionibus in favorem creditorum (qui tunc rationabiliter inviti esse non possunt, cum nemo ultra posse teneatur, & actio creditoris, quàm creditoris inopia excludit, juxta c. olim. de rest. spol. & L. 16. ff. de dolo. inanis sit) ingredi Religionem, D. Thom. q. 186. a. 6. Navar. comment. 2. de regular. num. 8. Donat. tom. 2. prax. regular. p. 2. tr. 3. q. 13. num. 4. quos sequitur Wiestn. h. c.

7. Sexto sic quoque obnoxii ratiociniis seu reddendis rationibus ex administratione rerum publicarum c. unic. dist. 53. Quin & privatarum, non quidem de jure antiquo, sed vi cit. *Constitutionis Sixtinae*, generaliter excludentis quoscunque ita obnoxios ratiociniis, ut ex hujusmodi causa lis vel molestia eis jam oblata vel inferenda timeatur, prohibentur ingredi Religionem, etsi eorum professio sit valida juxta jam dicta de debitoribus.

8. Septimo filii parentum non extremâ solum necessitate, sed etiam gravi, ita ut non nisi mendicando vel famulatum vel officium statui suo indecorum exercendo, sustentare se possint, laborantium sine propriæ salutis dispendio (quale esset,

dum liberi à parentibus ad malum vel peccandum inducerentur, aut ipsi sine gravi animæ periculo in sæculo manere non possent, ut D. Thom. l. c. q. 101. a. 4.) ingressum Religionis omittere, vel, donec illis prospectum sit, differre tenentur. can. 1. dist. 30. idque ex præcepto divino prævalente consilio, & juxta reprehensionem, *Matt. 15. V. 4.* à Christo factam Phariseorum, intuitu Religionis subtrahentium parentibus honorem & sustentationem debitam. ita cum communi D. Thom. q. 189. c. 6. Sylv. V. religio. 2. q. 7. Navar. in man. c. 14. num. 14. Sanch. l. c. L. 4. c. 20. num. 3. Suar. l. c. c. 5. num. 11. Cessante tamen tali necessitate parentum, iis invitis, liberi ingredi possunt Religionem juxta clarostextus juris, c. 2. caus. 20. q. 1. c. 12. h. t. Idem à potiore dicendum de parentibus prohiberi illis ingressum in Religionem ob curam, educationem, alimentorum præstationem, ab iis debitam filiis sub obligatione urgentiore, quàm quæ est filiorum erga illos; cum hi ad alendum patrem teneantur tantum per accidens ratione necessitatis, ii verò ad alimentationem & educationem liberorum, tanquam eorum principium per se & ratione muneris. D. Thom. Nav. ll. cit. Laym. L. 4. tr. 5. c. 4. n. 2. in fine.

9. Octavo criminosi, quibus propter enormes excessus publicos pœna publica. v. g. mortis, mutilationis, perpetui exilii, trirremium, fustigationis, aliæve timetur, juxta cit. *Constitutionem Sixtinam*, etsi ea per Confit. Clement. quòd ad nullitatem susceptionis habitus & professionis sit revocata ad jus commune, & relicta in vigore, quòd ad pœnas Superioribus eos admittentibus statutas. ut Tambur. de jur. Abb. L. 13. d. 6. q. 3. n. 11. apud Wiestn. h. t. n. 8.

10. Nonò corpore multum vitiati, aut valde deformes, quales sunt cæci, muti, surdi, deformiter claudi, aut gibbosi. quo etiam spectant leprâ, morbo gallico, morbo caduco infecti, omnesque infirmi & debiles, ut onera Religionis portare, muneraque ejus obire nequeant ut D. Tho. 2. 2. q. 189. a. 10. huc etiam referuntur hermaphroditi; quia & tales sunt corpore vitiati, & recepti in ordinem aliis scandalum præbere possent. Reiffenst. h. t.

num. 75.

CAPUT II.

De Novitiatu & Novitiis.

Quæst. 810. *Aqua ætate inchoari Novitiatus possit?*

Resp. Præter ea, quæ desuper dicta, *Quæst. præced. n. 2.* de jure ordinario (in quo, quòd ad hoc Tridentinum nihil innovavit) Novitiatus inchoari potest statim post annum 14. pubertatis completum, non obstant, quòd professio emitti nequeat ante annum 16. completum, neque enim opus est, ut annus probationis, immediatè præcedat professionem, sive ut Novitius expleto Novitiatu admittatur ad professionem, sed ob rationabilem causam vel impe-

dimentum finito Novitiatu differri potest professio. Less. L. 2. c. 41. num. 59. Sanch. L. 5. mor. c. 4. n. 21. Suar. Tom. 3. de relig. L. 5. c. 13. n. 8. Pirh. h. t. num. 27. His non obstante, quòd Trid. sess. 25. c. 16. dicat, ut finito tempore Novitiatus Superiores Novitios, quot habiles invenerint, ad professionem admittant, aut è Monasterio dimittant; nam loquitur, non absolutè, sed ex hypothese, nisi quid obstet, aut occurrat causa differendi professionem, ut in *declar. concil. l. c.* Gallenart. n. 7. Tales autem causæ sunt, si Novitius videatur diutius probandus, vel nondum de bonis suis disposuit, vel si in morbum incidit, vel etiam hic ipse dese-